

תוכן העניינים

2	דבר היו"ר
2	דבר העורך
3	מכון הדסה - פיתוח אישי וארגוני: מוסד שהיה ואיננו עוד
4	הוועדה האקדמית למחקר בתחום מבחני שפה (ACROLT)
4	אתר המאגד לקידום השכלה סטטיסטית
5	כינוסים מקצועיים בשנה הקרובה
7	טופס הצטרפות לאגודה הישראלית לפסיכומטריקה
8	הידיעון: מבנה, תכנים, ועדה מייעצת

שלום רב,

אני שמח לבשר על סיום הליכי הרישום החוקי של האגודה הישראלית לפסיכומטריקה. בהמשך לכך אנו ניגשים בזאת להרשמה מסודרת של חברי האגודה, הכרוכה בתשלום דמי חברות שנתיים בסך 150 ₪; (100 ₪ לסטודנטים). המעוניינים להימנות בין חברי האגודה – כחברים או כעמיתים (ראו תקנון המופיע באתר האגודה) – ימלאו את טופס ההצטרפות (מופיע בהמשך גיליון זה), יצרפו המחאה לפקודת האגודה הישראלית לפסיכומטריקה, או אישור הפקדה לחשבון האגודה, וישלחו אלינו בחוזר. בנוסף לזכויות החברות המפורטות בתקנון, תקנה החברות באגודה בין היתר גם קבלת ידיעון האגודה, זכות קדימה ברישום לכנס השנתי, והנחה בדמי הכנס. לפרטים נוספים ולעדכונים עומד לרשותכם אתר האגודה: www.ispa.org.il

בברכה,

יואב כהן

בגיליון החמישי של ידיעון האגודה הישראלית לפסיכומטריקה מופיעות, בנוסף למדורים הקבועים, שלוש כתבות. הכתבה הראשונה, **מכון הדסה – פיתוח אישי וארגוני: מוסד שהיה ואינו עוד**, מספרת בקיצור על הפעילות במוסד הוותיק שהיה מוכר לכולנו, מכון הדסה, מאז ימיו הראשונים (1944) ועד סגירתו (2006). הכתבה נכתבה בידי טלי אבישי-ארבל (שעבדה במחלקת המחקר של הארגון) בסיוע כמה עובדות מן המכון. הכתבה השנייה, **הוועדה האקדמית למחקר בתחום מבחני שפה (ACROLT)**, מספרת על הארגון המקצועי המאגד חוקרים ישראלים מתחום מבחני השפה, בעיקר מבחני השפה האנגלית. הכתבה נכתבה בידי רות פורטס – ראש מדור מבחנים במרכז הארצי לבחינות ולהערכה ודוקטורנטית באוניברסיטת תל-אביב, וג'נין וולפסון – ראש תחום אנגלית במרכז הארצי, שפעילות גם בארגון זה. הכתבה השלישית, **אתר המאגד לקידום השכלה סטטיסטית**, נכתבה בידי מיכל לוי-קרן, מרצה באוניברסיטת תל-אביב ובמכללת סמינר הקיבוצים ודוקטורנטית באוניברסיטת תל-אביב. מיכל ממליצה על אתר אינטרנט היכול לסייע בהוראת סטטיסטיקה ומדידה במוסדות להשכלה גבוהה. חברי האגודה העושים שימוש באתרים אחרים מוזמנים להמליץ עליהם בידיעונים הקרובים.

ידיעון זה הוא הידיעון החמישי של האגודה. הידיעונים שהופיעו עד כה דמו זה לזה, במבנה ובתוכן. מכיוון שהידיעון נועד לשרת את כולנו, חברי האגודה הישראלית לפסיכומטריקה, יש היגיון רב בכך שחברי האגודה ישפיעו על הידיעון. לצורך קבלת משותף מן החברים הכנתי **שאלון אינטרנטי**. אנא הקדישו כמה דקות מזמנכם והשיבו על השאלון. תשובותיכם יובילו ודאי לידיעון טוב יותר. בהכנת השאלון והמנשק לאינטרנט סייעה גלית קלפפר מן המרכז הארצי לבחינות והערכה. נא להקיש על הקישורית שלעיל.

טלי אבישי-ארבל ועובדות מכון הדסה

באביב שעבר נסגר אחד המוסדות הבולטים בתחום הפסיכומטריקה בישראל – "מכון הדסה, פיתוח אישי וארגוני". המכון נוסד ב-1944, והיה החלוץ בתחום הפסיכולוגיה התעסוקתית בארץ. בימיו הראשונים עסק המכון בעיקר בהכוון תלמידים ובייעוץ תעסוקתי לצעירים. בהמשך התרחבה פעילותו לתחומים נוספים: הערכת מועמדים לעבודה, מתכונות נוספות של ייעוץ (כגון: תכנון קריירה שנייה וייעוץ קבוצתי-אישי לבוגרי מכינות לעולים), תהליכי פיתוח ארגוני (ובכלל זה הערכת עובדים וסקרי שביעות רצון) ומגוון סדנאות. במכון הוקם מרכז למידע תעסוקתי, הגדול מסוגו בישראל. מכון הדסה השתתף בפרויקטים רבים בעלי צביון חברתי-ציוני כגון: הכוון לתלמידים בעיירות פיתוח וייעוץ לעולים חדשים תלמידי מכינה.

המקצועיות הייתה ערך מרכזי במכון – החל מן ההקפדה על מומחיות בהתאם לתקנות חוק הפסיכולוגים, וכלה בתהליכי העבודה היומיומיים. לאורך שנים ועד ליומו האחרון פעלה במכון מחלקה למחקר ופיתוח, שהעניקה למחלקות השירות את התשתית המקצועית.

במהלך השנים פותחו במחלקת המחקר והפיתוח עשרות רבות של מבחנים ושאלונים. מספרם הרב של הנבחנים אפשר לבצע את תהליכי הפיתוח תוך הסתמכות על מדגמים גדולים ומייצגים. אמנם, רוב הפיתוח נעשה לצורכי מחלקות המכון, אך עם זאת, מכון הדסה הוציא אל הפועל גם פרויקט רחב היקף שבו בנה מערכת מבחנים גדולה עבור מוסד ציבורי.

מרכיב נוסף בעבודת מחלקת המחקר והפיתוח היו מחקרי המעקב הרבים שנעשו כדי לתקף את מערכות הבחינה. המדגמים הגדולים אף אפשרו לבצע מחקרים יישומיים בנושאים שונים, ובהם הבדלי מגדר, קשר בין כשרים ונטיות, ומאפיינים של קבוצות אתניות ושל לקויות למידה. מקצת המחקרים הוצגו בפורומים מקצועיים (ובכלל זה הכינוסים השנתיים של אפ"י). מן הראוי לציין שההקפדה על איכות ועל מקצועיות התאפשרה בזכות המעורבות השוטפת של הפסיכומטריקאים בעבודת מחלקות המכון. כך התאפשר למכון להישאר עם "יד על הדופק" כדי לאתר בעיות בזמן אמת ולחפש להם פתרונות הולמים.

בשנות פעילותו הוכשרו במכון הדסה אנשי מקצוע רבים, שמילאו לאחר מכן תפקידים מקצועיים במוסדות אחרים – באוניברסיטאות, בצבא, במשטרה, במשרד התמ"ת, במכון סאלד, במרכז הארצי לבחינות והערכה, במכוני המיון הפרטיים ועוד.

ההחלטה על סגירת המכון התקבלה במוסדות הדסה בארצות הברית, במסגרת שינויים בדגשים ובמערך הפעילויות שלהם בישראל. לאחר שישים ושתיים שנים באה פעילות המכון אל סופה. מורשתו מתבטאת בבוגריו הרבים, התורמים את תרומתם המקצועית במגוון מוסדות בישראל, וכן בתרומתו המקצועית בפיתוח כלים ותהליכים ובסטנדרטים המקצועיים הגבוהים שהציב.

2. ACROLT – The Academic Committee for Research on Language Testing

רות פורטס וג'נין וולפסון, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

הוועדה האקדמית למחקר בתחום מבחני שפה (ACROLT – The Academic Committee for Research on Language Testing) היא ארגון מקצועי המאגד חוקרים ישראלים מתחום מבחני השפה. הוועדה נוסדה בשנת 1984 בידי שלושה חוקרים: ברנרד ספולסקי, אילנה שוהמי ואנדרו כהן. מאז נוסדה, הוועדה מקיימת מדי שנה בשנה כינוס המוקדש למחקר בתחום מבחני שפה והערכת שפה. המשתתפים בכינוס השנתי מגיעים ממגוון תחומים: חוקרים מן האקדמיה, מורים, תלמידים ואנשים מן השורה. רבגוניות זו תורמת לכך שבכינוס מוצגות ונשמעות נקודות מבט מגוונות מן הבחינה התאורטית ומן הבחינה המעשית. מדי שנה בשנה, מוזמן לכינוס מרצה אורח בעל שם עולמי. המרצה נושא לפניו באי הכינוס את הרצאת הפתיחה, וכן משתתף השתתפות פעילה בדיונים המתעוררים לאחר הרצאות הכינוס. באופן זה, מעריכי שפה בישראל מקבלים דרך קבע מידע על חידושים מקצועיים בעולם בתחום מבחני שפה והערכתה. חברי הוועדה המארגנת מייצגים קשת רחבה של ארגונים ישראלים – אוניברסיטאות, מכללות, מכללות למורים ומכוני מחקר – הקשורים בכלל ההיבטים של מבחני שפה. בין היעדים שהוועדה הציבה לעצמה: קידום המחקר במבחני שפה, עידוד מקצוענות בהערכה בתחום החינוך, שמירה על סטנדרטים אתיים, ועדכון בהתפתחויות האחרונות מתחום מבחני השפה. בשנת 6002 הצטרפה הוועדה ל-ILTA (International Language Testing Association) כשלוחה ארגונית (Institutional Affiliate). למידע נוסף: www.smkb.ac.il/acrolt

אתר המאגד לקידום השכלה סטטיסטית

מיכל לוי-קרן, אוניברסיטת תל-אביב

המאגד לקידום השכלה סטטיסטית לסטודנטים (The Consortium for the Advancement of Undergraduate Statistics Education (CAUSE)) הוא ארגון לאומי שמטרתו לתמוך בהשכלה סטטיסטית ולקדמה. הארגון פועל בכמה מישורים עיקריים: (א) הקמת מאגרי מידע בתחום הסטטיסטיקה; (ב) פיתוח תכניות וסדנאות למורים ולאנשי מקצוע אחרים המעורבים בפרויקטים וביוזמות הקשורים בהשכלה סטטיסטית; (ג) מיסוד קשר עם ארגונים מקצועיים אחרים ודיסציפלינות אחרות העוסקות בהשכלה סטטיסטית ועם אנשי חינוך המלמדים סטטיסטיקה, והגברת שיתוף הפעולה בין גורמים אלה; (ד) קידום המחקר בתחום הסטטיסטיקה.

באתר הארגון מופיע מידע על כתבי עת, מאמרים, דיסרטציות וכדומה העוסקים כולם בהוראת סטטיסטיקה. כמו כן, יש באתר מגוון עשיר של חומרי הוראה, פעילויות ממוחשבות (applets) ולא ממוחשבות הקשורות בנושאים סטטיסטיים, תכנות וכלים מקוונים, סרטי וידאו, אנימציות ועוד. כמו כן, אפשר למצוא באתר קריקטורות, בדיחות, שירים (!) וציטוטים לצורכי הוראה בנושאים הקשורים בסטטיסטיקה.

האתר מומלץ לכל העוסקים בהוראת סטטיסטיקה ומדידה במוסדות להשכלה גבוהה. בנוסף ליכולתו לשמש ככלי עזר בתכנון ההוראה, התכנות הידיוניות וההסברים המפורטים המוצעים בו מעניקים לסטודנטים הזדמנות להעמיק את הבנתם בכל הנוגע למונחים סטטיסטיים, לקריאת פלטי מחשב ולביצוע חישובים מורכבים (בעיקר עבור אלה שאינם בעלי רקע מתמטי), כמו מבחני t, ניתוחי שונות וניתוחי רגרסיה. האתר: <http://www.causeweb.org>

בישראל

אפי

האגודה הישראלית לפסיכומטריקה

22 בינואר (ט"ו בשבט) 2008, משכנות שאננים, ירושלים

<http://www.ispa.org.il>

ACROLT

Academic Committee for Research on Language Testing

15 May 2007, Ra'anana

<http://info.smkb.ac.il/acrolt>

בחו"ל

EAWOP

European Congress of Work and Organizational Psychology

9-12 May, 2007, Stockholm, Sweden

www.eawop2007.org

IAEA

International Association For Educational Assessment

17 -23 September 2007 , Baku, Azerbaijan

www.iaea.info

AEA

Association of Educational Assessment-Europe

8 - 10 November 2007, Stockholm, Sweden

www.aea-europe.net

ATP

Association of Test Publishers

3-5 March 2008, Dallas, Texas, USA

www.testpublishers.org

AERA

American Educational Research Association

24 – 28 March, 2008, New York City, NY, USA

www.aera.net

NCME

National Council on Measurement in Education

March 2008, New York City, NY, USA

www.ncme.org

חברי האגודה מוזמנים להעביר לידיעון מידע בדבר כינוסים רלוונטיים הצפויים להתקיים בשנה הקרובה.

טופס הצטרפות לאגודה הישראלית לפסיכומטריקה

אל: מזכיר האגודה הישראלית לפסיכומטריקה – לידי שרה שפירא

ת"ד 26015 ירושלים 91260

פקס' 02-6759543 sara@nite.org.il

ברצוני להצטרף לאגודה הישראלית לפסיכומטריקה:

כחבר _____ כעמית (ראה סעיף 2 בתקנון) _____

להלן פרטיי האישיים:

שם פרטי _____ שם משפחה _____

תפקיד/מוסד _____

כתובת למשלוח דואר _____

טלפונים _____

פקס' _____

e-mail _____

אני בעל/ת תואר אקדמי _____ / לומד לקראת תואר אקדמי במוסד מוכר בישראל

אני מצהיר בזאת על נכונותי למלא אחר תקנון האגודה.

רצ"ב / אשלח בהמשך

המחאה / אישור הפקדה לחשבון האגודה מס' 176021 בנק הפועלים סניף 541

ע"ס 150 ₪ / 100 ₪ (לסטודנטים) (מחק את המיותר)

תאריך _____ חתימה _____

ידיעון האגודה הישראלית לפסיכומטריקה משמש במה תקופתית להעברת מידע ממוסדות האגודה לחבריה ובין החברים לבין עצמם. מופיעים בו נושאים מתחום המדידה וההערכה בישראל ובעולם. נוסף על העורך, הידיעון מונחה על ידי ועדה מייעצת מתוך חברי האגודה (רשימת חברי הוועדה נתונה להלן). הידיעון מתוכנן להופיע פעמיים או שלוש פעמים בשנה.

ידיעון האגודה מוקדש לנושאים הבאים:

1. מהנעשה באגודה: חדשות האגודה, דיווח ועדות האגודה, כינוס שנתי
2. קורסים אקדמיים, השתלמויות וכינוסים בנושאי מדידה והערכה
3. דיווחים קצרים על מחקרים בישראל*
4. דיווח על תוכנות, ספרים, מאמרים ואתרי אינטרנט
5. חדשות ועדכונים מהנעשה בתחום המדידה וההערכה בישראל ובעולם
6. תקצירי מאמרים שפורסמו בעיתונות המקצועית לאחרונה
7. דעות ותגובות

* ב"דיווח על מחקר" הכוונה היא לתקציר מורחב הכולל גם הנמקה לעריכת המחקר ותכניות/רעיונות לעתיד. ההיקף הרצוי: 200 מילים.

המעוניינים לשלוח דיווחים ומידע לידיעון יפנו אל העורך:

אבי אללוף, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה
דוא"ל: avi@nite.org.il
פקס: 02-6759516
טלפון: 02-6759513

חברי הוועדה המייעצת:

ענת בן סימון, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה
אייל גמליאל, המרכז האקדמי רופין
אסטלה מלמד, פיל"ת
יצחק פרידמן, מכון סאלד
ענת קדם, ממד"ה

הגיליון הבא:

הגיליון החמישי של הידיעון מתוכנן להופיע באוקטובר 2007; נא שלחו חומר לידיעון עד 15.9.2007